№ 89 ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍԻ 1 1904 ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍԻ 1 № 89

ԵՐԵՍՈՒՆԵՐԿՈՒԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլի. կէս տարվանը 6 րուբ. Առանձին համարները 5 կոպէկով.

Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցէն. Тифлисъ, Редакція „Мшакъ".
Կամ Tiflis, Rédaction „Mschak".
Տէլէֆօն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (բացի կիրակի և տօն օրերից).

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր տողատեղին 10 կոպէկ.
Տէլէֆօն № 253.

ՀԻՄՆԱԴԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Նունէ Միքայէլեան Իգիտխանեանը, Մարիամ Միքայէլեան Բուրդիկեանցը, Յովհաննէս Միքայէլեան և Նատալիա Ալէքսանդրեան Շալամեանները ցաւօք սրտի յայտնում են իրանց ազգականներին և բարեկամներին առաջիններն իրանց Թանգագին և անմոռանալի եղբօր, իսկ վերջինս իր սիրելի ամուսնու՝

ԴԱՒԻԹ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ ՇԱԼԱՄԵԱՆՑԻ

անժամանակ մահը, որ տեղի ունեցաւ ապրիլի 29-ին: Ամբիծքը լինելու է շաբաթ, ամսի 1-ին, երեկոյեան ժամի 7-ին. իսկ մարմնի յուղարկաւորութիւնը կը լինի կիրակի, մայիսի 2-ին, առաւօտեան ժամի 10-ին, սեփական տնից (Արխիմէի պերեուլօկ № 18) դէպի Մողնու ս. Գէորգ եկեղեցին, իսկ այնտեղից Վերայի գերեզմանատունը: 1—2

Խորին վշտով յայտնում են ցաւակցող ընկերները անմոռանալի ազնիւ ընկեր՝

ԴԱՒԱԹ ՇԱԼԱՄԵԱՆՑԻ

վաղաժամ մահը: Թաղումը կը լինի կիրակի օրը: 1—1

Բարսեղ Կարապետեան Բարսամեանց ծանուցանելով իր Թանգագին կրտսեր եղբօր՝

ԳՐԻԳՈՐ ԲԱՐՍԱՄԵԱՆՑԻ

վաղաժամ մահը ծանր հիւանդութիւնից յետոյ, որ տեղի ունեցաւ ապրիլի 30-ին, յայտնում է ազգականներին և ծանօթներին, որ թաղման պատարագը լինելու է Հայկաւանքի Կարմիր Աւետարան եկեղեցում, կիրակի, մայիսի 2-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին: Թաղումը կը լինի Խօջիվանքի գերեզմանատանը: 1—2

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արաբիայի յուզմունքը.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Մամուլ. Աշակերտական սիմֆոնիական երեկոյթ. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Պատերազմի լուրեր.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ.—Կանանց միջազգային համագումար:

ԱՐԱԲԻԱՅԻ ՅՈՒԶՄՈՒՆՔՆԵՐԸ

Մի քանի ժամանակ առաջ մենք հաղորդեցինք հեռագրական տեղեկութիւն այն մեծ [illegible] մասին, որ տեղի էր ունեցել Արաբիայում: Մի քանի հազար [illegible] էին յարձակվել [illegible]: Նրանց մի փոքր մասը միայն կարողացել էր փախչել և ազատվել [illegible]:

Այժմ նոր տեղեկութիւններ են հասնում, որ յուզմունքը Արաբիայում ոչ միայն չէ թուլանում, այլ և [illegible]: [illegible] յուզմունքի մէջ է: Հէջասի սահմաններում շարունակվում են յարձակումները ուխտաւորների և ճամբորդների վրա: Եմենում տիրում է կարօտութիւն, իսկ տեղտեղ սով: Ապստամբվել են մի քանի ցեղեր:

Արաբիայի մէջ վերջին տարիների ընթացքում անդադար տեղի էին ունենում խառնակութիւններ, որոնք երբեմն հանդարտվում էին, բայց յետոյ դարձեալ նորոգվում մեծ ոյժով և դժուար կացութեան մէջ դնում թէ տեղական իշխանաւորներին և թէ Բօսֆորի կառավարութիւնը: Արաբական խառնակութիւնները հետևանք են մի քանի ազդեցութիւնների, որոնցից գլխաւորն է տեղական վարչութեան անկատարելութիւնը: Ժողովուրդը ենթարկված է մեծ զրկանքների իր տնտեսական կեանքում և ստիպված է հաւուցանել ծանր տուրքեր, իսկ վերջին ժամանակները սկսել է ճնշվել քաղաքական հալածանքների պատճառով: Ամեն մի յուզմունք և ապստամբութիւն առիթ է դառնում նորանոր հալածանքների և հող է պատրաստում յաջորդ յուզմունքների համար:

Բացի Թիւրքիայից արաբական ցամաքային խնդիրներով շատ մեծ ուշադրութեամբ զբաղված են անգլիական և իտալական կառավարութիւնները, որոնք ունեն Կարմիր ծովի ափերում իրանց յատուկ շահերը և յամենայն դէպս ձգտում են ձեռք բերել ազդեցութիւն Արաբիայի ծովափներին վերաբերեալ գործերում: Եթէ Թիւրքիան չաջողվի շուտով վերականգնել խաղաղութիւն Արաբիայում, այն ժամանակ կը սկսվեն հարցապնդումներ պետութիւններից կողմից, որից յետոյ հեռու չի լինիլ և միջամտութեան հարցի ներթափման դառնալը: Անգլիան դնում է ի միջի այլոց հարց իր հպատակ մահմեդական ուխտաւորների ապահով ճանապարհորդութեան մասին և մտադիր չէ անտարբեր նայել այն կոտորածներին, որոնք սկսել են ստանալ չափազանց յաճախ կրկնվող երեւոյթների բնաւորութիւն:

Զարմանալի է, որ Թիւրքիան չը խրատվեց բալկանեան թերակղզու և Փոքր-Ասիայի դէպքերից և ամեն տարի մի նոր առիթ է ներկայացնում հաստատելու, որ նա անընդունակ է վարչական կարգ սահմանելու իր թէև մեծ և հարուստ, բայց ամայացած պետութեան մէջ:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՄՈՒԼ

—

Եթէ հարց տաք, թէ մարդը որտեղ է աւելի երկարակեաց և առողջ՝ գիւղում թէ քաղաքում, կարծեմ ամենքը կը պատասխանեն թէ, իհարկէ, գիւղում: Քաղաքների հետ կապված է մի սարսափելի հասկացողութիւն, թէ դա թոյն է մարդկային օրգանիզմի համար, թէ դա ամեն տեսակ վարակիչ հիւանդութիւնների բոյն է և այլն. մինչդեռ գիւղը ուղիղ մի առողջական դրախտ է, ուր մարդու երկարակեցութեան համար ամեն միջոցներ ձեռք է առնում ինքը, բնութիւնը: Բայց գիտութիւնը այժմ բոլորովին հակառակն է ապացուցանում: Ի՞նչ կասէք, օրինակ, Լօնդօնի պէս մի վիթխարի քաղաքի մասին. վեց միլիօն ժողովուրդ խմբված միասին, աղքատութիւնը անհնելի չափերի հասած, միշտ մշուշ, ցեխ: Թւում է, թէ կեանքի համար ամենաաննպաստ պայմանները այդտեղ է: Բայց պ. Տոտոմեան «Экономическая Газета» լրագրի մէջ ասում է, որ Լօնդօնի ազգաբնակութիւնը մահացութեան աւելի քիչ տոկոսներ է տալիս, քան շատ փոքր քաղաքներ նոյն իսկ Անգլիայում:

Տարէց տարի մահացութիւնը Լօնդօնում պակասում է, իսկ բնակիչների միջին հասակը աւելանում է: Լօնդօնում մարդը միջին թւով ապրում է համարեա 41 տարի, մինչդեռ գործարանական Մանչէստր քաղաքում միջին հասակը հասնում է 25 տարու: Մահացութիւնը անգլիական միւս, բաւական նշանաւոր քաղաքում, Բրիստօլում (330 հազար բնակիչ) աւելի ևս ցած էր. նա հաւասար էր 15,9°-ի: Բայց առանձնապէս աննպաստ դրութեան մէջ, առողջական տեսակէտից, գտնվում է գիւղը, համեմատած Լօնդօնի հետ:

Ի՞նչ կասէք այս փաստի դէմ: Գիւղը Լօնդօնի չափ էլ առողջական բարեկարգութիւն [illegible] գիւղը իբրև մի իդիլլական աշխարհ, ուր մարդու երջանկութիւնն է պահված: Եւ այսպէս է ոչ միայն Լօնդօնը, ոչ միայն անգլիական ուրիշ քաղաքները: Ամբողջ Եւրօպայում նկատվում է նոյն դրութիւնը: Մայրաքաղաքներում մարդիկ աւելի երկար են ապրում, աւելի առողջ են քան փոքրիկ քաղաքներում, իսկ գիւղերի մասին խօսել էլ չարժէ:

Սակայն թող չուրախանան մեծ քաղաքների բնակիչները: Ամեն տեղ, ուր բարեբաղդութիւն կայ, պէտք է որոնել, թէ ով է նրա տուողը: Դա բնութիւնը չէ, այլ մարդկային խոհը, գիտութեան զէնքով զինված խելքը: Մեծ քաղաքները իսկապէս դժոխք կը լինէին, եթէ չունենային մաքուր ու առողջ ջուր, անմաքրութիւնները այրելու կատարելագործված միջոցներ, կանալիզացիա և այլ այսպիսի ձեռնարկութիւններ, որոնց նպատակն է հասարակական առողջութիւնը: Գիւղի մէջ էլ, բնութեան հրաշալիքներով շրջապատված մարդը, եթէ տգէտ է, եթէ ծոյլ է, կարող է վարակման և մահացման սոսկալի օջախ ստեղծել: Եթէ քաղաքը մեծ է, դա ինքն ըստ ինքեան չէ նշանակում, թէ նա առողջ է: Ոչ մեր Թիֆլիսը, ոչ Բագուն և ոչ առհասարակ կովկասեան որ և է քաղաք չէ կարող Լօնդօնի, Բեռլինի և այլ կենտրոնների նախանձելի դրութիւնը իր բարեբաղդութեան ապացոյց համարել: Ի՞նչ են արել այդ քաղաքները իրանք իրանց պահպանելու, առողջացնելու համար: Ոչինչ: Իսկ ոչինչ չեղած տեղը մահն է հնչում...

ԱՇԱԿԵՐՏԱԿԱՆ ՍԻՄՖՈՆԻԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅԹ

—

Հինգշաբթի, ապրիլի 29-ին Թիֆլիսի ժողովարանի դահլիճում կայացաւ Թիֆլիսի երա-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԿԱՆԱՆՑ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Հէնց հասարակական չարիքի [illegible]
Լիլի Բրաուն.

Ժամանակակից հասարակական հարցերի շարքում [illegible]

Այո, չքացել է այդ անհեթեթ կարծիքը, իր յետևից թողնելով միայն խուլ արձագանքներ. արձագանքներ, որոնք նոյնպէս հետզհետէ խեղդվում են կանանց առաջադիմական շարժման ազդեցութեամբ: Այժմ հասարակական լուսաւոր խաւերում տիրում է այն համոզմունքը, թէ կատարեալ անմտութիւն է մարդկութեան կէսը՝ իգական սեռը կաշկանդել սարկական շղթաներով, մատնել արհամարհանքի, իրաւազուրկ վիճակի և ապա ասել. «Նա անընդունակ է, անշնորհք է, անարժան է հաւասարութեան»...

Ո՛չ. քանդեցէք այդ շղթաները և այն ժամանակ կը տեսնէք, որ կինը տղամարդուց պակաս ընդունակ չէ օգտակար գործունէութեան. տուէք նրան ուսում, իրաւունք, ազատութիւն և այն ժամանակ հասարակական կեանքը մի նոր զարկ կը ստանայ՝ կանացի զգայուն սրտից, տոկունութիւնից և անձնազոհութիւնից առաջացած զարկ:

Երկար ու ձիգ դարերի ընթացքում է զարգացել կանանց սարկական վիճակը, ուրեմն միամտութիւն կը լինէր կարծել, թէ կարելի է միանգամից ոչնչացնել, մոգական գաւազանի մի հարուածով ջախջախել այդքան երկարատև ազդեցութեան հետքերը: Ո՛չ. դրա համար հարկաւոր է ժամանակ. համբերատարութիւն ու յամառ գործունէութիւն:

Հէնց այդ համոզմունքով, այդ ուղղութեամբ են աշխատում ֆեմինիստները: Եւ ի՞նչ... Նրանց ջանքերը պսակվում են փառաւոր յաղթանակներով:

Ահա միմեանց յետևից բացվում են բարձրագոյն շատ դպրոցների դռներ կանանց առաջ. կինը հնարաւորութիւն է ստանում գիտութեան նուիրվելու, նրա քաղցը պտուղները ճաշակելու: Կինը դառնում է բժիշկ, փաստաբան, բարձր պաշտօնեայ, շնորհալի հեղինակ, հրապարակախօս ու հասարակական գործիչ:

Ահա փոխվում է հասարակական կարծիքը, տեղի տալով այն համոզմունքին, թէ կինն էլ կարող է մեծ ծառայութիւն մատուցանել համայնական գործերում: Եւ քնքոյշ սեռի ներկայացուցիչները շատ տեղերում ընտրելու և ընտրվելու իրաւունք են ստանում: Աւստրալիայում կինը այդպիսի իրաւունք է վայելում նոյն իսկ քաղաքական ասպարէզներում:

Ահա գոյութեան կռիւը առաջ է մղում իր երկաթէ օրէնքները և ցոյց տալիս, որ միայն պաճուճանքը, խոհանոցն ու տան չորս պատերը չեն կնոջ բաժինը, այլ ընդհանրապէս քրտնաթոր աշխատանքը իր բազմազան ձևերով: Եւ կինը դառնում է վարժուհի, բանուորուհի, վաճառական, կառապան (օր. Անգլիայում, Ամերիկայում), պահապան, (օր. Աւստրիայում), կամ պաշտօնեայ զանազան հիմնարկութիւնների մէջ:

Եւ այդպիսով կամաց-կամաց հարթվում է երկու սեռերի մէջ գոյութիւն ունեցող անտագօնիզմը. քայլ առ քայլ բարձրանում է մի կամուրջ, միացնող մի օղակ կանանց ու տղամարդկանց բաժանող անդունդի վրա:

Սակայն դեռ շատ հեռու է ազատութեան ու հաւասարութեան այն լուսաւոր ասոզը, որ ոգևորում է ֆեմինիստներին՝ կանանց ազատագրութեան կողմնակիցներին, դեռ երկար, փշոտ ու քարքարոտ է դէպի այդ աստղը տանող ճանապարհը:

Եւ ֆեմինիստները, շատ լաւ իմանալով այդ իրողութիւնը, աշխատում են խելացի միջոցներով, փոխադարձ խորհրդակցութիւններով հարթել դէպի ազատութիւն տանող ճանապարհը, ոչնչացնել նրա վրա սփռված փուշ ու տատասկը: Այդպիսի ձգտումի թագ ու պսակ կարող է համարվել կանանց միջազգային համագումարը, որ տեղի է ունենալու առաջիկայ յունիս ամսին—(12—18 ն. տ.) Գերմանիայի մայրաքաղաքում՝ Բերլինում:

Գերմանացի կանայք են այդ համագումարի նախաձեռնողները և նրանք կարողացել են մի այնպիսի ծրագիր կազմել, որը իր բազմա-

ժշտական ուսումնարանի աշակերտների սիմֆոնիական երեկոյթը: Դահլիճը ծայրէ ի ծայր լի էր ընտիր հասարակութիւնով: Տարեցտարի սիմֆոնիական երեկոյթները աչքի են ընկնում իրանց աջողութեամբ, և ուրախալի է, որ երաժշտութեան զարգացմանը մեծ եռանդով շարունակում է նպաստել Թիֆլիսի երաժշտական ուսումնարանը: Հաւաքելով երիտասարդ ոյժեր, սովորեցնելով նրանց անսամբլին, կազմում են համեստ աշակերտական օրկեստր, որի ղեկավարն էր այս անգամ հմուտ երաժիշտ պ. Նիկոլաևը:

Օրկեստրը բաղկացած էր 50—60 հոգուց և իր դերը աջողութեամբ մինչև վերջը տարաւ, թէև զգացվում էր մի քանի գործիքների պակասութիւն: Օրկէստրը բաւական աջող նուագեց Բէթհօվէնի D-clur սիմֆոնիան: Մասնակցողներից օր. Տումանօվան (Բոչու աշակերտուհի) ունի գեղեցիկ մեցցօ սօպրանօ, որի ներքին նօտաները կոկորդային են. նա ճաշակով երգեց Տօմայի Մինեօն օպերայից Մէնեօնի արիան:—Եւգենի Օնեգին օպերայից երգեց Բրօջիի աշակերտ երիտասարդ երգիչ Նաւաը. ահա մի երիտասարդ, որ օժտված է գեղեցիկ ձայնով և երաժշտական ընդունակութիւններով. պարոնի ձայնը գեղեցիկ լիրիքական տենօր է. նա գիտէ հմտութեամբ ղեկավարել ձայնի դժուար ելևէջները և ճաշակով արտայայտել երգածը: Նաւաը անցեալ տարի երգել է կօֆէշանտանում, որի ազդեցութիւնը մինչև այժմ էլ նկատվում է նրա երգելու ձևի մէջ:

Գեղեցիկ ձայն ունի օրիորդ Ծովեանեանը, որի տեմպը ախորժելի և քաղցրահնչիւն է. մենք դուէտի մէջ միայն լսեցինք օրիորդին. ձայնը լաւ ապագայ է խոստանում: Օր. Բաբայեանի աշակերտներից աչքի են ընկնում օր. Օլեշկեվիչ, որ երգեց Րիմսկիյ-Կորսակօվի «Սադկօ» օպերայից, ունի շատ հարուստ կօնտրալտօ՝ գեղեցիկ և թանձր ներքին նօտաներով: Շատ սիրուն ապաւորութիւն թողեց Մօցարտի «Cosi fan tutti» օպերայից կվինտետը, որի ընտրութիւնը պատիւ է բերում օր. Բաբայեանին: Մեր կարծիքով աշակերտական երեկոյթներին պէտք է միշտ կլասիկ երաժիշտների հեղինակութիւններ դնել, որոնցից աշակերտները շատ բան կարող են սովորել: Լիստի «Ունգարական ֆանտազին» մեծ հմտութեամբ նուագեց Միզանդարիի աշակերտուհի օր. Պօլտարացկայեան. նա ունի լաւ տեխնիկա: Միւս մասնակցողները ընդհանրապէս վատ չէին և առհասարակ պատիւ բերին իրանց ուսուցիչներին:

Ի վերջոյ «Pour la bonne bouche» պ. Վիլշաուի աշակերտ փոքրիկ Մերիմբլիւմը միանգամայն հիացրեց իր զարմանալի տաղանդով, նուագելով Վենիավսկու «Սկերցօ-Տարանտէլլա» դժուար հեղինակութիւնը: Մանուկի մէջ նըկատվում է գեղարուեստական կայծ, որով քչերն են օժտված: Բայց արդեօք փոքրիկից մենք ապագայում կունենանք յայտնի ջութակահար թէ ոչ, դա ապագան ցոյց կը տայ: Առհասարակ այդ փոքրիկ տաղանդներից շատերը փչանում են, շտապելով օգտվել իրանց տաղանդից գործնական նպատակներով և ի վերջոյ ընկնում են մի որ և է օրկեստրի մէջ: Ծրագիրը մեր կարծիքով շատ երկար էր կազմած, 15 համարից, մանաւանդ ամառ ժամանակ:

Ա. Մամաջան

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Մենք արդէն յայտնել էինք «Մշակ»-ում՝ թէ ներքին լուրերի բաժնում և թէ յայտարարութիւններում, որ ապրիլ կէսերին Թիֆլիսի երկաթուղու կայարանում գտնվել է մի անտէր մնացած փոքրիկ աղջիկ: Այժմ աջողվել է երեխային խօսեցնել: Պարզվել է, որ երեխան հայ է, ունի երկու քոյր և 3 եղբայր. եղբայրների անունն է՝ Սարգիս, Տիգրան և Մեսրոպ, հօր անունը կամ Միրզաջան է կամ Միրզաջեան: Երեխան կանօնաւոր կերպով խաչակնքում է և «յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ» ասում: Այդ բոլոր հանգամանքներն աչքի առաջ ունենալով, Թիֆլիսի Հայոց Բարեգործական ընկերութեան վարչութիւնը պատրաստակամութիւն է յայտնել ընդունել որբուկին Խուդադեանի որբանոցը, միայն անհրաժեշտ է իմանալ, թէ որտեղացի է երեխան, որ եկեղեցում մկրտված և մօտաւորապէս քանի տարեկան: Փոքրիկն ասում է, որ գնում էին ազգականները Բագու, ինքը մնաց կայարանում: Խնդրվում է ազգականներին հասցնել հարկաւոր տեղեկութիւնները կամ Բարեգործական ընկերութեան վարչութեանը կամ Խուդադեանի որբանոցին կամ «Մշակ»-ի խմբագրութեանը, որպէս զի կարելի լինի անտէր մնացած խեղճ էակին տեղաւորել որբանոցում:

—

Մայիսի 1-ից Թիֆլիսի քաղաքային ապաստարաններում դադարեցվում է այցելողներին հաց և թէյ տալը:

—

Ներսիսեան դպրոցն աւարտած և Թիֆլիսի քաղաքային վարչութեան մէջ ծառայող Դաւիթ Նալամեանը, երեքշաբթի, ապրիլ 27-ին դուրս գալով տնից՝ թատրոն գնալու մտքով, այլ ևս չէ վերադառնում տուն: Ոստիկանութեան գործադրած միջոցներով խեղճ երիտասարդի դիակը ապրիլ 29-ին գտնում են Սօղանլուխում՝ առանց վէրնազգեստի: Երիտասարդը իր ծանօթների շրջանում յայտնի էր իր ազնիւ ձգտումներով: Սակայն մահը կասկածելի է:

—

Թիֆլիսի քաղաքային առաջին ապաստարանի կառավարիչը իր զեկուցումով առաջարկում է քաղաքային վարչութեան ապաստարանի սենեակներից մէկը յատկացնել քիչ թէ շատ կրթված և մարդասէր այցելողների համար, նշանակելով դրա համար գիշերելու վարձ 5 կ., որից ստացված մօտաւորապէս 144 ր. գումարը գործադրել գիշերօթիկների համար:

—

Լրագիրները հաղորդում են, որ ամերիկական «Ստանդարտ» նաւթային ընկերութիւնը վճռել է Բագւում պահել մշտական գրասենեակ և ունենալ իր մշտական ներկայացուցիչը: Այդ կարևոր պաշտօնի համար ընտրվել է Բաթումի ամերիկական հիւպատոս Չէմբէրսը: Ամերիկական հզօր ընկերութեան այդ քայլը բացատրվում է նրանով, որ Կալիֆօրնիայի և Տեխասի նաւթը այլ ևս բաւականութիւն չէ տալիս ընկերութեան հսկայական գործերին. դրա համար նա ուզում է այժմ գնել մեր նաւթից էլ:

—

Երևանից հաղորդում են „Нов. Об." լրագրին, որ այնտեղ ապրիլ 15-ին երեկոյեան, բազմամարդ փողոցներից մէկում մի անյայտ մարդու ձեռքով մահացու վերք ստացաւ տեղական հարկային վերահսկիչի մօտ ծառայող Վաղարշակ Սարգսեանը, որ և միւս օրը մեռաւ: Սպանողը փախաւ և դեռ մինչև այժմ ձերբակալված չէ:

—

Բագուի լրագիրները հաղորդում են, որ այնտեղ դիտաւորութիւն ունեն մի խումբ մարդիկ սկսել մի նոր լրագրի հրատարակութիւն: Հրատարակութիւնն սկսվելու է պայերով, իսկ գլխաւոր ձեռնարկողների մէջ յիշվում են Վ. Ֆ. Կարավաևի՝ վիճակագրական բիւրօի կառավարչի և Պ. Ե. Խմելևսկու՝ աւագ վիճակագրի անունները: Նախաձեռնողների ծրագրում կայ և տպարան բանալու ցանկութիւնը:

—

Մօսկվայում տեղական յայտնի բժիշկների նախաձեռնութեամբ հիմնվել է հակաթօքախտային կամ թոքախտի դէմ կռւող ընկերութիւն, որի կանօնադրութիւնը, «Нов." լրագրի ասելով, այս օրերս հաստատվել է:

—

Պարսկաստանում երևացել են կենդանիների մէջ կասկածելի հիւանդութեան դէպքեր. այդ պատճառով որոշված է Կովկասի զանազան տեղերում պարսկական սահմանների վրա՝ հիմնել բժշկական քննութեան կէտեր:

—

Յայտնի հրէատեաց Կրուշևանի լրագիրը հռչակաւոր «Бессарабецъ»-ն է: Լրագիրները հաղորդում են, որ Պետերբուրգի մանկավարժական ժողովը ցանկութիւն յայտնեց նոյն իսկ ձրի չը ստանալ հիշեալ այդ թերթը:

—

Երէկ, ապրիլ 30-ին, մաղթանքից յետոյ տեղի ունեցաւ Թիֆլիսի հրդեհաշէջների նոր շինութեան հանդիսաւոր բացումը, որին ներկայ էին պ. Նահանգապետը, քաղաքագլխի տեղապահը, ձայնաւորները, ոստիկանապետը և շատ բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ: Ներկայ եղողները հիւրասիրվեցին ճաշկերոյթով:

—

Թիֆլիսի նահանգապետը հաստատել է Պ. Շադինօվին Թիֆլիսի վաճառականների աւագի պաշտօնում, որի համար ընտրել էին նրան վաճառականներն իրանց ընդհանուր ժողովում:

—

Վնասակար կօնֆէտներ: Թիֆլիսի բժշկական և առողջապահական վերահսկիչ պ. Բժիշկ Ստեփանեանի կազմած յատուկ քննիչ յանձնաժողովը քննեց Թիֆլիսի բոլոր կօնֆէտների գործարանները և, նախքան քիմիական վերլուծութեան ենթարկելը, ձերբակալեց ահագին քանակութեան կօնֆէտներ՝ իբր վնասակար հասարակական առողջութեան համար: Այժմ քաղաքային լաբօրատօրիան վերջացրել է իր վերլուծութիւնները և պարզվել, որ գործարաններում կօնֆէտները ներկելու համար գործ են ածել վնասակար ներկեր և ամբողջ պատրաստութիւնը եղել է անուշադիր, կեղտոտ: Որովհետև ներքին գործերի մինիստրի յատուկ շրջաբերականով և բժշկական-ոստիկանական օրէնքներով վնասակար ներկերի գործածութիւնն արգելված է, դրա համար պ. Ստեփանեանը պահանջում է այժմ պատասխանատուութեան ենթարկել այդ վնասակար ներկերը գործածող գործարանատէրերին և ոչնչացնել գրաւած մօտ 100 պուդ կօնֆէտը: Խեղճ մեր օրիորդներ, ինչ է արդեօք ձեր կերած կօնֆէտները:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՇՈՒՐՋԸ

Ռուսական զօրերը Մանջուրիայում: Մանջուրիայում գտնվող ռուսական զօրքերի քանակութեան վերաբերմամբ, «Times» լրագիրը նկատում է, թէ սխալ է այն լուրը, որ իբր Մանջուրիայում 500,000 զօրք կայ և այդ թիւը կրկնակի մեծացրած է:

«Գեներալ Կուրօպատկինը, ասում է լրագիրը, ունի ընդամենը 250,000 զօրք Մանջուրիայում: Վլադիվօստօկը և Պորտ-Արտուրը ամեն մէկը իրանց պաշտպանութեան համար ունեն 30,000 հոգի: Երկաթուղու պահպանութիւնը պահանջում է նոյնպէս 30,000 հոգի, զանազան քաղաքներ և փոքր պահակախմբերը պահանջում են մօտ 20,000: Վերջապէս մօտ 10 տոկոս պէտք է դուրս գալ հիւանդների համար, և ընդհանուր առմամբ 115,000 հոգի չեն մասնակցում գլխաւոր զօրքի շարժման: Ուրեմն, գեներալ Կուրօպատկինի մօտ մնում են 135,000 հոգի. այդ թիւը, անկասկած, կաւելանայ և կը հասնի շուտով 150,000-ի: Հաւանական է, որ այդ թիւը չի աւելանայ, որովհետև բաւական չէ միայն փոխադրել զինւորներին, այլ և պէտք է մտածել նրանց կերակրման մասին: Այդ պատճառով, անհնարին է, ինչպէս յայտնել էին, 150,000 զօրք շարժել դէպի չինական սահմանը:

Գեներալ Կուրօպատկինի զօրքերը բաժանված խմբերի, ամեն մէկը 40—45,000 հոգուց, պէտք է այժմ հետևեալ կերպով դասաւորվեն. առաջին զօրախումբը—Նինգուտայում, Նիկոլսկում և Վլադիվօստօկում, պաշտպանելու համար սիբիրեան երկաթուղին և հիւսիսային Մանջուրիան. երկրորդ և երրորդ զօրախմբերը—Մուկդէնի հարաւում և Եալու գետի վրա. վերջապէս, չորրորդ, զօրախումբը որ նոր է կազմակերպված, դասաւորված է, հաւանօրէն Խարբինի շրջականերում: Զօրքի ցրվածութիւնը արգելել է, հաւանօրէն, գեներալ Կուրօպատկինին, յարձակողական դիրք բռնել: Բացի դրանից, նա գուցէ ստիպված լինի ընդունել պատերազմի մի գիծ, զուգահեռական հաղորդակցութեան գծին և այդ կարող է մեծապէս նեղել նրա շարժումները ապագայում: Պահեստի մի զօրք կազմելը Իրկուտսկում, որի մասին քննում էին, կարող է միայն աւելացնել դժուարութիւնները պարենի խնդրի մասին, չը բերելով ոչ մի էական օգուտ գործող զօրքին: «С.-П. В.»

Ինչքան փող է կորել «Պետրօպավլօվսկի» հետ: Ամերիկայի «The New-York Herald» լրագիրը տպել էր մի լուր, թէ իբր «Պետրօպավլօվսկ» զրահաւորի հետ միասին կորել է մի խոշոր գումար—12 միլիօն րուբլի, որ գտնվում էր նաւում: Այժմ «Новое Время» լրագիրը հաղորդում է, որ այդ լուրը սխալ է և կորած զրահաւորի վրա երբէք այդպիսի մեծ գումար չէ եղել, այլ ընդամենը եղել է 60,000 րուբլի:

Չինաստանը եւ պատերազմը: «Figaro» լրագիրը շարունակ տպում է իր թղթակիցների խօսակցութիւնները Պարիզի չինական դես-

---

կողմանիութեամբ ու գրաւչութեամբ մեծ հետաքրքրութիւն է ներկայացնում հասարակական բոլոր խաւերի համար:

Ահա այդ ծրագիրը՝

ա) Կանանց կրթութիւնը. կնոջ կրթութիւնը իբր ընտանիքի մօր, ընտանեկան դաստիարակութիւն, մանկական պարտէզներ, տարրական դպրոցներ. միջնակարգ և բարձրագոյն դպրոցներ. կինը համալսարանում. կինը իբրև վարժուհի և դպրոցական կառավարչուհի:

բ) Կանանց արհեստները ու զբաղմունքները. գիւղատնտեսութիւն և տնային տնտեսութիւն. կինը-արհեստաւոր. կինը գործարաններում և վաճառականութեան մէջ. կնոջ հասարակական գործունէութիւնը. կնոջ գիտական և գեղարուեստական գործունէութիւնը:

գ) Կանանց հասարակական գործունէութիւնը. օգնութիւն հիւանդներին, աղքատներին, երեխաներին և բանտարկեալներին. մաքառում անառակութեան ու արբեցողութեան դէմ. ընկերութիւններ. բարեգործական հիմնարկութիւններ. կանանց ակումբներ, ապաստարաններ և այլն:

դ) Կանանց իրաւաբանական վիճակը. կնոջ քաղաքացիական իրաւունքը. ամուսնութիւն և սեփականութիւն. ծնողների իշխանութիւնը. չամուսնացած մայրեր և ապօրինի ծնված զաւակներ. խնամակալութիւն. կանանց իրաւունքը ընկերութիւններ կազմակերպելու հարցում. կնոջ դերը տեղական վարչական մարմինների մէջ. կանանց մասնակցութիւնը քաղաքային դպրոցական խորհուրդների մէջ. կանանց մասնակցութիւնը համայնական և հասարակական ընտրութիւնների ժամանակ. կնոջ ընտրողական իրաւունքը քաղաքական ասպարէզներում:

Ահա այդպիսի բազմազան հարցեր քննելու համար է գումարվելու կանանց միջազգային համաժողովը, այդպիսի լուրջ ծրագրով զբաղվելու են հրաւիրված գեղեցիկ սեռի ներկայացուցիչները աշխարհի բոլոր ծայրերից: (Զեկուցումները և վիճաբանութիւնները լինելու են երեք լեզուներով՝ գերմաներէն, ֆրանսերէն և անգլիերէն):

Թէ ինչ հետևանք կունենայ այդ նախաձեռնութիւնը, թէ որքան նպատակայարմար կը հանդիսանան համաժողովի զբաղմունքները— այդ ցոյց կը տայ մօտիկ ապագան և մենք իր ժամանակին կը վերադառնանք այդ հարցին: Սակայն ինքը փաստը հէնց այժմեանից հասարակական մի ուրախալի երևոյթ է ներկայացնում, որ գալիս է նորից ապացուցանելու, թէ անդառնալի կերպով անցել են այն ժամանակները, երբ կինը իբրև մի ստրուկ, իբրև տղամարդի հլու հպատակ իրաւունք չունէր իր մասին մտածելու, իր պահանջների ձայնը հնչեցնելու. արդէն հասել է այն օրը, երբ դարերով ճնշված ու կեղեքված այդ սեռը հնարաւորութիւն ունի ազատ-համարձակ հրապարակ դուրս գալու և քաղաքակիրթ մարդկութեան առաջ դնելու իր արդար պահանջը՝ ազատութեան ու իրաւունքների հաւասարութեան պահանջը:

Եւ կանգ առնելով այդ ուրախալի երևոյթի առաջ, մարդ ակամայից պատկերացնում է հայկական կեանքը, հայ ընտանիքը և այդ ընտանիքի հիմք կազմող կնոջը:

Ճիշտ է, դեռ շատ յետամնաց է հայ կինը իր քաղաքակիրթ քոյրերի համեմատութեամբ, դեռ շատ աննախանձելի է նրա հասարակական դիրքը, տնտեսական, իրաւաբանական վիճակը: Բայց բարեբաղդաբար ժամանակը հետզհետէ ձևափոխում է այդպիսի կացութիւնը, խաւար հորիզոնում լուսաւոր ճաճանչներ սփռելով և հայ կնոջն էլ առաջադիմութեան շաւիղի վրա կանգնեցնելով: Մենք ունենք Ռուսաստանի մայրաքաղաքներում ու արտասահմանում ցրված բազմաթիւ ուսանողուհիներ, բարձրագոյն կրթութեան տէր կանայք, վարժուհիներ, կին գրողներ և նոյն իսկ ֆեմինիստական յատուկ օրգան՝ «Արտեմիս»: Եւ այդ բոլորը իրաւունք է տալիս հրապարակի վրա դնելու մի հարց՝ արդեօք հնարաւոր չէ՞, որ հայ կնոջ ձայնն էլ հնչէ Բեռլինի միջազգային համաժողովում:

Թող լինի այդ ձայնը անհամարձակ, հայկական կեանքի արիւն-արցունքից բեկբեկված: Թող հնչէ նա վշտագին շեշտով, բայց և այնպէս կը կարողանայ իր երջանիկ սեռակիցների շրջանում մի նոր հետաքրքրութիւն զարթեցնել դէպի հայը, դէպի հայ կնոջ ներկայ կացութիւնը: Դրա հետ միասին նա կը կարողանայ խրատական շատ բաներ քաղել համաժողովից և արդիւնքը հաղորդել իր ազգակիցներին:

Հայ կանանց ձեռնհաս ներկայացուցիչ առաջիկայ համաժողովում.—ահա հերթական մի հարց, որի դրական լուծումը *) կարող է օգտակար հետևանքներ ունենալ:

Ե. Թոփչեան

*) Ներկայ պայմաններում այդ մասին հոգալու ձեռնհասութիւն կարող է ունենալ «Եւրօպայի հայ ուսանողութիւնը» կամ «Արտեմիսի» խմբագրութիւնը:

պանի հետ։ Այդ խօսակցութիւնների մէկի ժամանակ, դեսպանը ասել է. «Չինաստանը և Ռուսաստանը ստիպված են իրանց փոխադարձ աշխարհագրական դիրքի պատճառով միմեանց հետ հաշտ ապրել։ Երկու երկիրները այդ շատ լաւ գիտեն, այդ պատճառով ես չեմ հաւատում ամենևին, որ Չինաստանը որ և է միջամտութիւն գործի ներկայ պատերազմին։ Ես աւելին կասեմ. ես նաև ապագայում ոչ մի պատճառ չեմ տեսնում, որ ընդհարումն առաջ բերէր Չինաստանի և Ռուսաստանի մէջ, մանաւանդ նրանից յետոյ, երբ Ռուսաստանի դրութիւնը Մանջուրիայում համապատասխանէ այն դրութեան, որ նա պէտք է լինի Պէկինի և Պետերբուրգի մէջ կնքած դաշնագրերի համաձայն։»

Պէտք է ասել, որ Ֆրանսիայում սաստիկ անհանգստանում են Չինաստանի չէզոքութեան մասին և դրա համար շատ պատճառներ ունեն։ Առաջինը—ֆրանսիական շահերն են Չինաստանում և Չինաստանին սահմանակից ֆրանսիական գաղութները։ Երկրորդը—Չինաստանի միջամտութիւնը պատերազմին առաջ կը բերէ և Ֆրանսիայի միջամտութիւնը, որը չէ կամենում պատերազմել, այլ նախամեծար է դասում համաձայնութիւններ կայացնել։ Երրորդը—Ֆրանսիայի միջամտութիւնը պատերազմին առաջ կը բերէ Անգլիայի միջամտութիւնը, որից կը ծագէ ահագին համաշխարհային հրդեհ։ Թուցէ մեր պատերազմը Եապօնիայի հետ հանդիսանում է սկիզբն այդ հրդեհի։ Վիլհելմ կայսրը նախատեսել էր այդ հրդեհը, երբ նկարեց իր հռչակաւոր պատկերը «Die gelbe Gefahr» (Դեղին վտանգը)։ Միայն Անգլիան է, որ չէ զգում այդ վտանգը, բայց նա չէ պատկանում եւրօպական ընտանիքին։ Իբրև կղզային պետութիւն, Անգլիան կենդանի է և ապրում է իր սեփական կեանքով և երբէք բարեկամութիւն չէ հաստատել ոչ մի ցամաքային պետութեան հետ։

«Matin» լրագրի աշխատակիցը խօսակցութիւն է ունեցել ռուսաց մի բարձրաստիճան դիպլօմատի հետ, որ ասել է նրան. «չինացիների հանդէս գալը մեզ առանձին չէ վախեցնում ոչ քաղաքական, ոչ զինուորական կողմից։ Այդ միջամտութիւնը կարող է մեզ համար նոյն իսկ որոշ շահեր ունենալ, որոնք կօգնեն մեզ հեռաւոր-արևելեան հարցի լուծման րօպէին ամենամեծ օգուտները քաղել։ Բայց այն, որից վախենում ենք—չինացիների միջամտութեան միջազգային հետևանքներն են։ Վերջին ապստամբութեան ժամանակից Չինաստանը գտնվում է եւրօպական պետութիւնների մի տեսակ խնամակալութեան ներքոյ։ Այդ պետութիւնները սահմանել են իրանց մէջ որոշ հաւասարակշռութիւն, որը չէ կարող պահպանվել հէնց որ ներկայ statu quo-ն ամենափոքր կերպով խախտվի։ Մեծ պետութիւնները համաձայնվել են իրար մէջ, որ ընդհարումը սահմանափակեն Եապօնիայով և Ռուսաստանով։ Այդ սահմանափակումը չի լինի, եթէ Չինաստանը, ազատվելով միջազգային խնամակալութիւնից, մասնակցութիւն ունենայ ընդհարման մէջ։ Այդ ժամանակ կը գրգռվեն բոլոր ախորժակները, որոնք այժմ զսպված են։ (Н. Вр.)

Նացիօնալիստները Մակեդօնիայում։ «Политикъ» սերբական լրագիրը հաղորդում է, թէ իրան յայտնի է հաւաստի աղբիւրներից, որ [illegible] Մակեդօնիայում [illegible] Ռուսաստանի [illegible] Եւրոպայում [illegible] (Кавказъ)

«ՄՇԱԿ»-Ի ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

ՌՈՒՍԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

30 ապրիլի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Գեներալ Ժարկեվիչի հեռագիրը գլխաւոր շտաբին. «Ապրիլի 26-ին [illegible] Թշնամին մի նշանաւոր զօրամասով շարունակում է գրաւել Լուանմեանն, Դաւանխէի ձախ ափի վրա, Դագուշանից 15 վերստ դէպի հիւսիս, և մի ուրիշ զօրաբաժին, բաղկացած մէկ բատալիօնից և կէս էսկադրօնից, բանակ ունի դրած Դագուշանից 8 վերստ դէպի հիւսիս։ Եղած տեղեկութիւնների համեմատ, եապօնական զօրաբաժինը, բաղկացած մինչև 10,000 հետևակ զօրքից 50, գլխաւորապէս լեռնային թնդանօթներով, ապրիլի 27-ին հանգստանում էր Սալիդզախպուդզիի մօտ, Դաւանխէի ձախ ափի վրա, Դագուշանից 30 վերստ դէպի հիւսիս իսկ ապրիլի 28-ին առաջ շարժվեց դէպի Սիւեանու»։—Գեներալ Ֆլուգի հեռագիրը զինուորական մինիստրին ապրիլի 28-ից. «Ֆին-Խուան-Չէնից ապրիլի 27-ից ունեցած տեղեկութիւնների համեմատ, եապօնական դիվիզիաներից մէկը, ըստ երևոյթին գվարդիականը, առաջ խաղաց Խայչէն տանող ճանապարհով։ Հետևակ զօրքի մօտ մէկ դիվիզիա 40 թնդանօթներով և մէկ ու կէս հազար հեծեալ զօրքով պէտք է առաջ խաղային ճանապարհով, որ Ֆին-Խուան-Չէնից տանում է դէպի Սամացզի։ Առ այժմ երևան է հանված Կուանդեանսեանի վրա հետևակ զօրքի առաջապահ—բատալիօն և երեք էսկադրօն լեռնային բատարէայով։ Ապրիլի 24-ի զեկուցումների համեմատ, Ֆին-Խուան-Չէնի մօտ գտնվող եապօնական զօրքերը զետեղված էին երկու խմբերով. առաջինը մէկ օրվայ ճանապարհի վրա Ֆին-Խուան-Չէնից դէպի հարաւ-արևմուտք և երկրորդը Դաւանխէի ստորին հոսանքի վրա։ Վերջին խումբը նոյն թւին սկսեց անցնել այդ գետով։ Բիցզիվօի մօտ ափ իջած թշնամու ուժերի մասին դեռ ևս ճիշդ տեղեկութիւններ չը կան։ Տէլմինսլ հրուանդանից դէպի հիւսիս նկատվում էին եապօնական 30 փոխադրող նաւեր։ Մնացած շրջաններում փոփոխութիւններ չը կան։»—Գեներալ Խարկէվիչի հեռագիրը գլխաւոր շտաբին ապրիլի 28-ից. «Ապրիլի 21-ին ծովում, Բիցզիվօի և Կօնէչնի—Տէլմինսլ հրուանդանի միջև երևացին մինչև 60 եապօնական փոխադրող և պատերազմական նաւեր. Թշնամու ուժերը և դիտաւորութիւններն իմանալու համար ուղարկվեցին կամաւոր կօմանդաներ, իսկ Պուլանդեանից—մի ոչ մեծ հետևակ զօրաբաժին։ Ուղարկված զօրամասերի հետախուզութիւնից իմացվեց, որ եապօնացիները ափ են իջել Սեաօխօուկաուզէյցի հրուանդանի շրջականերում, Շախէզէ գետաբերանից մի փոքր հարաւ, Կինչան ծովախորշում, այդ հրուանդանից մի փոքր հարաւ, Չէնէուխէ գետի բերանի մօտ և որ եապօնացիների զօրաբաժինը, բաղկացած տասը հազար մարդուց, զետեղվել է շրջակայ գիւղերում։ Ռուս ազգաբնակութիւնը հեռացաւ Բիցզիրօից։ Կատարելով իր պարտքը, մեր փոքր զօրաբաժինը սկսեց ապրիլի 22-ի երեկոյեան մօտերը հեռանալ, բայց ճանապարհին հանդիպեց թշնամու գերազանց ուժերին և ճանապարհը փոխեց, հալածվելով եապօնացիներից 8 վերստ տարածութեան վրա և կորցնելով մէկ վիրաւորված հրացանաձիգ և 3 սպանված ձիեր։ Եապօնացիները ապրիլի 22-ին երեկոյեան ուղարկեցին մօտ 5 գնդից բաղկացած զօրաբաժին դէպի Տանզեաֆան Բիցզիվօից 15 վերստ դէպի արևմուտք Պուլանդեան կայարանը տանող ճանապարհով և էլի երկու զօրաբաժին դէպի հարաւ և դէպի արմուտք ափ իջնելու տեղից։ Ապրիլի 23-ին, մօտ առաւօտեան 8 ժամին, նրանց հետախոյզ խմբերը երևացին Պուլանդիանի մօտ, երկաթուղու կայարանի մօտ, Ադամսի ծովածոցի մօտ։ Ապա մօտեցան հետևակ զօրամասերը, ապարդիւն կրակ թափելով հիւսիսակողմը անցնող պօստային գնացքի վրա։ Մինչև ապրիլի 24-ը եապօնացիները մաքրեցին այդ տեղը երևի սկսված ցիկլօնի պատճառով, վախենալով կտրված լինելուց։ Ապրիլի 25-ին մեր ոչ մեծ հեծելազօրամասը հետախուզութիւն կատարեց դէպի Սանշիլիպու կայարանը, Պուլանդիանից հարաւ, դէպի Բիցզիվօ և ապա դէպի Ֆաֆանդեան, 85 վերստ անցնելով մի օրվայ ընթացքում։ Երկաթուղին ազատ մնաց թշնամուց։ Մէկ ու կէսից մինչև երեք վաշտ ունեցող եապօնական զօրաբաժինները նախընթաց օրը գիշերեցին երկաթուղուց դէպի արևելք և ապա առաջ խաղացին հարաւ-արևմտեան ուղղութեամբ։ Բիցզիվօից դէպի հիւսիս-արևմուտք 10 վերստ հեռաւորութեամբ զօրաբաժինը մէկ վերստով մօտեցաւ կառուցվող ամրութեանը, որ գրաւած ունէր եապօնական հետևակ վաշտը։ Հրացանաձգութեան ժամանակ վիրաւորվեց մէկ սահմանապահ զինուոր և մէկ ձի։ Չինական տեղեկութիւնների համեմատ, ընդամէնը ափ իջան մինչև քսան հազար եապօնացիներ դաշտային և պաշարող արտիլերիայով։ Բիցզիվօն գրաւված է մօտ 1500 մարդուց բաղկացած զօրաբաժնով։ Ապրիլի 26-ին, եապօնական մի զօրախումբ, 4—5 րօտայից բաղկացած, յետ մղեց մեր կայանները Շխէյ գիւղի մօտ. Պուլանդեան կայարանից 10 վերստ դէպի հարաւ և և սահմանապահ զինուոր վիրաւորվեցին։ Ապրիլի 27-ին եապօնական խմբերը հեռացան երկաթուղու գծից։ 4-րդ անդրամուրեան երկաթուղային բատալիօնի փոխգնդապետ Սպիրիդոնովը այդ բատալիօնի պաշտօնեաներով վերականգնեց երկաթուղին դէպի Պօրտ-Արտուր։ Ապրիլի 26 և 27-ին եապօնական առաջապահ խմբերը գրաւեցին Մուցզեատին գիւղը, Պուլանդեանից 11 կամ 12 վերստ հեռու դէպի հարաւ-արևելք և Սեադեատին գիւղը, Պուլանդեանից 12 վերստ հեռու դէպի հարաւ-արևելք։ Նրանց ուրիշ առաջապահ խմբերը դասաւորվել են Բիցզիվօից 10 վերստ դէպի արևմուտք։ Թշնամու էսկադրօնը մօտեցաւ 20 վերստ Վաֆոնդիանից արևելք, բայց յետ դարձաւ, հանդիպելով մեր խուզարկու խմբին։ Տանցիաֆան գիւղը, Բեցզիվօից 18 վերստ հեռու, յայտնվեց գրաւված մի զօրախմբով, որ բաղկացած էր մինչև 1000 հոգուց։ Մեր փոքր խուզարկու խմբին, որ ապրիլի 27-ին, 5 վերստ տեղ մօտեցել էր Բիցզիվօին, թնդանօթներից կրակ բացեցին։

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Վիրաւորների Ալէքսանդրեան կօմիտէտի անդամ փոխ-ծովապետ Գիրսին Բարձրագոյն հրովարտակով շնորհված է նրա օֆիցէրական ծառայութեան լրացած յիսնամեակի առիթով Ալէքսանդր Նեվսկու շքանշանը։—Նշանակված են. փոխ-ծովապետ Նիկօլայեան ծովային ակադէմիայի գլխաւոր և կադէտների ծովային կօրպուսի վերատեսուչ Զուխնինը—գլխաւոր հրամանատար Սև-ծովեան նաւատորմի և Սև-ծովի պորտերի. փոխ-ծովապետ, Արխանգելի նահանգապետ Րիմսկի-Կորսակօվ—Նիկօլայեան ծովային ակադէմիայի գլխաւոր և կադէտների ծովային կօրպուսի վերատեսուչ. առաջին նաւատորմային դիվիզիայի կրտսեր ֆլագման Զագրեանսկի—Կեսէլ—հրամանատար Նիկօլաէվսկի պորտի և Նիկօլաէվ քաղաքի քաղաքապետ. փոխ-ծովապետ Էնկվիստ—Խաղաղ ովկիանոսի երկրորդ էսկադրայի կրտսեր ֆլագման։—Թագաւոր Կայսրը ամենաողորմածաբար շնորհեց Օբուխօվեան գործարանի վարչութեան նախագահ փոխ-ծովապետ ֆօն-Նանցուէին և պատուաւոր խնամակալ գեներալ Զիբինին օֆիցէրական ծառայութեան լրացած յիսնամեակի առիթով, Սպիտակ Արծուի շքանշանը։—Թագաւոր Կայսրը Բարձրագոյն հրամայեց հանել նաւատորմի ցուցակներից Պօրտ-Արտուրի մօտ, կռւի մէջ կորած «Պետրօպավլօվսկ» զրահաւորը և «Ստրաշնի» ականանաւը։

ՄՈՒԿԴԷՆ։ (Սեփ. թղթակ։)։ Ապրիլի 26-ին եկած տեղեկութիւնների համաձայն, եապօնացիները 4-ից մինչև 5 րօտաների ուժերով մօտեցան երկաթուղուն Պուլանդեանից դէպի հիւսիս, և սահմանագլխային պահակի հետ ունեցած ընդհարման ժամանակ սպանված են 4 և վիրաւորված 8 զինուորներ։ Ունեցած տեղեկութիւնների համաձայն, մօտ 10,000 եապօնացիներ 50 թնդանօթներով գտնվում էին Սալիձայխպուձէ, որ Սօեանկայից մի անցք է։ Մի ուրիշ նշանաւոր խումբ շարժվում է Դաեանխէի ներքին հոսանքով։ Բիցզիվօի հիւսիսարևմուտքում եապօնացիները կառուցանում են ամրութիւններ և շարժվում են դէպի Ցինչժօու։ Մեր արտիլերիական մասերը հսկում են թշնամու վրա։

ՍԷՈՒԼ։ (Րէյտէրի գործ.)։ Վերջին պաշտօնական հաղորդագրութեան համաձայն, Անչժիւնի վրա յարձակվող զօրախումբը կազմված է թուրքէկ սիւնի մասից, որ բաղկացած է 600 հոգի զաբայկալեան և 100 ուսուրիական կօզակներից։ Զօրախումբը եկել է Լեաօեանից, անցնելով օրը 25 մղոն։

ՆԻՒ-ԵՕՐԿ։ Եապօնական փոխառութեան ստորագրութիւնը ծածկեց նրան աւելորդով։

ՄՈՒԿԴԷՆ։ Ապրիլի 29-ին. «Օտար լրագիրների լուրերը Ինկօուն թողնելու մասին և ռուսաց երկաթուղային պահակախումբը յետ կոչելու և նրա տեղ չինացիներ դնելու մասին, շինծու են։ Գեներալ-մայոր Ֆլուգ»։

ՎԱՇԻՆԳՏՕՆ։ Ամերիկական օֆիցէրները ցանկանում են, որ քննութիւն կատարվի Սէուլի ռուսաց դեսպան Պավլօվի զեկուցման առիթով, «Վիկսբուրգ» նաւի հրամանատարի վարմունքի մասին, Չէմուլպօի կռւում վիրաւորված ռուսների վերաբերմամբ։

Կ. ՊՈԼԻՍ։ Ռուսաստանը հաստատում է նոր հիւպատոսութիւն՝ աւելի լաւ հսկելու համար դէպքերի վրա Հայաստանում։ Նշանակված է Շիրկօվը, որ գնաց Բիթլիս։

ՏՕԿԻՕ։ (Րէյտէրի գործ)։ Անչժիւ քաղաքի վրա յարձակումն ռուսների ձեռքով շարունակվեց ամբողջ օր։ Ապրիլի 27-ին, կէսօրվայ ժամը 1-ին, Պենեանից հասաւ օգնութիւն. ռուսները նահանջեցին ապրիլի 28-ին, առաւօտեան, երբ Կասանից նոր օժանդակ զօրքեր եկան։ Եապօնացիները կորցրին 4 մարդ սպանված և 6 վիրաւոր։

ՉԻՖՈՒ։ (Րէյտ. գործ.)։ Նիւ-Չժուանից եկած ծովային օֆիցէրները հաղորդում են, որ երբ նրանք ապրիլի 28-ին անցնում էին Պօրտ-Արտուրի մօտից, նրանք տեսան ամրութիւնների և պորտում կանգնած նաւերի ցոլացուցիչների լոյսը։ Եապօնական նաւատորմը չէր տեսնվում։—Նիւ-Չժուանում և նրա շրջականերում 1000-ից աւելի ռուսաց զօրք չը կայ։ Բոլոր ծանր հրետանիները տարված են Լեաօեան։ Գնդապետ Մունտէ, Իւանչիկայի պատերազմական խորհրդականը, գտնվում է Նիւ-Չժուանում. նա պատրաստ է ընդունել քաղաքը ռուսներից, որոնք կը մնան այդտեղ մինչև չինական զօրքի գալը՝ կողոպտման առաջն առնելու համար։ Նիւ-Չժուանի բնակիչները վկայում են, որ ռուսաց զօրքերի վարվեցողութիւնը անբիծ է։

ՍԷՈՒԼ։ («Րէյտ. գործ.»). Անչժիւի պաշտպանութեան ժամանակ պահակազօրքը կրակ չարեց այնքան ժամանակ, մինչև որ կօզակները, քաղաքի դռները յարձակումով վերցնելու փորձն անելով չը մօտեցան մի հրացանաձգութեան չափ տեղ։ Կօզակները հեռացան դէպի արևմտեան բլուրները Իօնպիօնուի ուղղութեամբ, որ գաւառի գլխաւոր քաղաքն է։ Եապօնացիները հալածում էին ռուսներին։ Սպասվում է ճակատամարտ։ Կարծում են, որ կօզակները կազմում են մասն այն զօրքերի որոնք անցել են Եալուն Զինչանի մօտ և գրաւել են Զինչժին, չիմանալով Եալուի մօտ պատահած անաջողութիւնը։ Նրանք կատարեցին իրանց տրված հրամանը՝ գործել թշնամու հաղորդակցութիւնների դէմ։

ԳԻԲՐԱԼՏԱՐ։ Տիբետցիները. որոնք բռնել են անգլիական բանակից հազար երեք հարիւր եարդ հեռու գտնվող ամրութիւնը, դուրս են հանել այդտեղ մի քանի թնդանօթներ, որոնցով կրակ արին անգլիացիների վրա մի քանի ժամվայ ընթացքում, գնդակներով, որոնք հասնում էին մինչև անգլիական բանակը։

ԼՕՆԴՕՆ։ Համայնքների պալատը։ Արված հարցապնդման, Բրօդրիկ բացատրեց, թէ կառավարութիւնը, Տիբէտում տեղի ունեցած վերջին անցքերը ի նկատի ունենալով, որոշել է արշաւանք սկսել Լխասսի դէմ։ Յարձակումն անխուսափելի կը լինի այն դէպքում, եթէ տիբէտցիները չուղարկեն լիազօրներ բանակցութիւնների համար Գիանգցզէ։ Անգլիական կառավարութիւնը լիազօրել է հնդկական կառավարութիւնը հաղորդել չինական ամբանին, որ եթէ հնդկական կառավարութեան նշանակած ժամանակամիջոցում Գիանգցզէ չը գայ նրա հետ ձեռնհաս տիբետական լիազօր, այն ժամանակ մենք ձեռք կառնենք միջոցներ, որպէս զի բանակցութիւնները վարենք Լխասսում։ Անգլիական կառավարութիւնը հաղորդեց հնդկականին, որ նա յետ չէ կենում իր քաղաքականութիւնից, որ բացատրված է 1903 թ. հոկտեմբերի 24-ի հեռագրի մէջ։ Արշաւանքի ճանապարհի պահպանութեան համար բոլոր անհրաժեշտ միջոցները ձեռք են առնվում։

ՆԻՒ-ԵՕՐԿ։ Իլլինոյսում, Լէրրիի հանքածխային շախտերում, այսօր առաջացաւ 50 տակառ վառօդի պայթիւն, այն ժամանակ, երբ հանքում աշխատում էին 325 մարդ. հանված են 6 դիակ, մնացածները, ինչպէս կարծում են, թաղված են շախտի փլուածքի ներքոյ։ Հաղորդում են Մանիլլից, որ մի քանի հարիւր բնիկներ Մենդանաօ կղզուց թափվել են տարանամուտից 17-րդ գնդի ենթասպայի և 37 զինուորների վրա։ Սպանված են երկու օֆիցէր և 15 զինուոր 5 վիրաւորված։

ԲԵԼԳՐԱԴ։ Այստեղի լրագիրների ասելով թագաւորի թագադրութիւնը յետաձգված է այն պատճառով, որ մինչև յունիս չէ կարող շինվել թագը, որ պատրաստվում է Կարագէօրգէի առաջին թնդանօթի բրօնզից։

30 ապրիլի

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ։ Բարձրագոյն հրաման ֆինանսների մինիստրին. «Պատերազմական դէպքերի պատճառով և պետական գանձարանի միջոցները բազմացնելու համար, գանձարանի և պետական բանկի ոսկի առձեռն դրամը մեծացնելով, Մենք բարւոք համարեցինք, ձեր առաջադրութեան համաձայն, որ քննվել է մինիստրների կօմիտէտում, բաց թողնել ար—

տաքին պետական փոխառութիւն կարճ ժամանակով։ Այդ նկատումներով, հրամայում ենք ձեզ բաց թողնել ձեր որոշած կարգով և յաջորդականութեամբ 5% փոխառութիւն 300 միլիօն րուբլու անուանական դրամագլխի, հաւասար 800 միլիօն ֆրանկի, հետևեալ հիմքերով. 1) այս փոխառութիւնը մտցնվում է պետական պարտագումարը՝ «1904 թւի պետական գանձարանի 5% պարտք». 2) պարտամուրհակները արձակվում են մատուցանողի անունով 187 ր. 50 կ. կամ 500 ֆրանկի և 1875 րուբլու կամ 5000 ֆրանկի արժէքով. 3) պարտամուրհակների եկամտի քանակութիւնը որոշվում է 5 տոկոս տարեկան, որ վճարվում է կիսամեայ վճարներով. տոկոսների սկիզբն է 1904 թ. մայիսի 1 (14)-ը. 4) տոկոսների վճարումը կատարվում է Ռուսաստանում րուբլիով և Ֆրանսիայում ֆրանկով, հաշվելով 1 ֆրանկը հաւասար 37½ կոպէկի, ձեր կողմից նշանակված տեղերում, երբ կը ներկայացնեն պարտամուրհակների կուպօնները. 5) տոկոսների դրամագլխի վճարումը պարտամուրհակներով—կէտ 8-դ—ազատվում է ընդմիշտ ռուսական որ և է տուրքից. 6) կուպօնները կարող են առաջարկվել վճարման այն տարը տարւայ ընթացքում, որ նշանակված է նրանց յետ գնման համար. 7) փոխառութիւնը բաց թողնելու ժամանակ դուք որոշում էք այն իրաւունքները և արտօնութիւնները, որոնք պէտք է յատկացնվեն այժմ բաց թողնվող 5% պարտամուրհակների ունեցողներին, վերաբերմամբ այն երկար ժամանակեայ պետական փոխառութիւնների ստորագրութեան, որոնք կարող են բաց թողնվել մինչև 1904 թ. մայիսի 1-ը (14-ը), ինչպէս և նրանց պարտամուրհակների և կուպօնների ընդունելութեան վերաբերմամբ ի վճարումն մաքսային հարկերի, արքունի գրաւականների և իբրև ապահովութիւն ակցիզական վճարների. 8) 1909 թ. մայիսի 1-ին (14-ին) այդ պարտամուրհակները պէտք է յետ գնվեն անուանական գնով, իսկ մինչև այդ ժամանակամիջոցը հասնելը, այդ փոխառութեան յետ գնումն տեղի չի ունենայ։» Իսկականի վրա Նորին Մեծութեան Սեփական ձեռքով ստորագրված է. «Նիկօլա». Ցարսկօէ Սելօ, 29 ապրիլի 1904 թւ.։

ԼՕՆԴՕՆ («Րէյտ. գործ.») Ճապօնական դեսպանութիւնը Լօնդօնում ստացել է հետևեալ պաշտօնական հեռագիրը. «Ռուսաստանի հետ թշնամական գործողութիւնների սկզբից, ճապօնական կառավարութիւնը արթուն կերպով հետևում էր չինական կառավարութեան վարմունքին, պատերազմական գործողութիւնների վերաբերմամբ և, թէև մինչև այժմ ոչ մի հիմք չը կայ ենթադրելու, թէ Չինաստանը կը խախտէ չէզոքութիւնը, այնու ամենայնիւ, յամառ լուրերը ի նկատի ունենալով, ճապօնական կառավարութիւնը այժմ կարևոր համարեց յանձնել Պեկինի իր ներկայացուցչին դիմել չինական կառավարութեան՝ ցոյց տալով թէ անհրաժեշտ է շարունակել խիստ չէզոքութեան պահպանութիւնը, ուղղելով բոլոր իր ջանքերը խաղաղութեան պահպանութեան համար ամբողջ կայսրութեան մէջ։

ԼՕՆԴՕՆ։ Նոր նշանակված դեսպան Հարտինգը մեկնեց Պետերբուրգ։

Խմբագիր՝ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՔԱԼԱՆԹԱՐ

Հրատարակիչներ՝ ԹԱԴԷՈՒՍ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ

ԻՍԱՀԱԿ ՄԵԼԻՔ-ԱԴԱՄԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Իմ աշխատութեամբ լոյս են տեսել հետևեալ

ԿՐՕՆԻ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐԸ

Ուսակերտաց համար

1. Դասատետր կրօնի	ա.	տարի	. —	25
2. » »	բ.	»	. —	20
3. » »	գ.	»	. —	30
4. Հին-ուխտ	դ.	»	. —	35
5. Նոր-ուխտ	ե.	»	. —	40
6. Գործք առաքելոց	զ.	»	. —	40

Ուսուցչաց համար

7. Ուղեցոյց կրօնի—հին-ուխտի (սպառ.)			—	—
8. » » —նոր-ուխտի			.	2—50
9. Ուսումն քրիստոնէական կրօնի	Դ.	հ.		1—50
10. » » »	Ե.	»	—	50

Ինձ դիմողները ստանում են 1) 6 տարիների համար 25%. 2, 3, 4, 5 տարիների համար 20%, իսկ 7, 8, 9, 10 տարիների համար 35% զեղչ։

Կարելի է դիմել—1) ինձ (коммерческое училище), 2) Центральная книжная торговля և 3) Книжный магазинъ «Гуттенбергъ».

Սահակ քահ. Սահակեանց

77—100

ԲԺՇԿԱՊԵՏ

Տ. ԳԷՈՐԳ-ԲԷԳԵԱՆ

ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ընդունելութիւն ամեն օր.

Առաւօտեան ժամի 9-ից մինչև 12

Երեկոյեան » 5-ից մինչև 7

Վելիամինօվսկայա փ. № 16, տուն Եղիազարեանի։ 59—100

ԲԺՇԿԱՊԵՏ

Գր. Տէր-Գրիգորեանց

ընդունում է հիւանդներին—ներքին (մասնաւորապէս կրծքի) և երեխայոց հիւանդութիւններ. 154. Միքայէլեան պրօսպէկտ, տելեֆօն 825. (շ. ե. հ. չ.) 29—105

Լոյս տեսաւ

ՊԵՐՃ ՊՌՕՇԵԱՆՑԻ

ՀԱՑԻ ԽՆԴԻՐ

վէպը, երկրորդ տպագր., գինն է 1 ր. 50 կ.

Ծանապարհածախսով 1 ր. 70 կ.

ՍՕՍ ԵՒ ՎԱՐԴԻԹԵՐ

վէպը, երրորդ տպագր., գինն է 1 ր. 20 կ.

Ծանապարհածախսով 1 ր. 45 կ.

Տպագրվում են՝ Պռօշեանի «Շահէն» և Տ. Եժի «Լուսադէմին».

Դիմել՝ Баку. Книжн. маг. С. Д. Арутюнова. (ա. օ) 5—25

Զգուշացէ՛ք կեղծումներից

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ

ԲՈՐՆՕ-ՏԻՄՕԼԵԱՆ ՍԱՊՈՆ

Գ. Ֆ. ԻՒՐԳԷՆՍ

Ոչնչացնում է պեպինները, սևութիւնը, դեղին բծերը, պուզիկները և պուտկները և ներգործում է աւելորդ քրտնելու դէմ։ Խորհուրդ է տրվում ձեռք բերել, որպէս տուալէտային անուշահոտ սապօն, բարձր արժանաւորութեան։

ՈՍԿԷ ՄԷԴԱԼ 1893 թւի համար։

Կտորի գինը 50 կ., ½ կտորի 30 կ.։

Ծախվում է բոլոր ամենալաւ դեղագործական մագազիններում և դեղատներում։

Գլխաւոր պահեստը ամբողջ Ռուսաստանի համար Գ. Ֆ. Իւրգէնսի մօտ Մօսկվայում։ Դէպօ, Թիֆլիսում, Ազմուբովի մօտ, դեղագործական ապրանքների առևտրի կովկասեան ընկերութեան մէջ, Ծուբինօվի և Գրիմնակի, պ.պ. Պօպօմների և Արխատակօվի մօտ։ (1, 15) 7—24

ԲԻՒԺՕ ԳԻՆԻ

(Vin de Bugeaud)

Տօնիքական և սննդարար—քինքինայի և կակաօի գինի։

—

Ֆրանսիական տօնիքական գինին առողջացնում է երեխաներին, կանանց, ծերերին և՛ բոլոր թուլացածներին։

—

Գտնվում է Ռուսաստանի դեղատներում։

—

Ծախվում է մեծ քանակութեամբ P. Zebeault et C—ie 5, rue Bourg-l'Abbé, Paris.

(2.) 12—12

Բարձր դասակարգի կանայք ինչպէս և գեղեցկութեամբ ամենանշանաւոր դերասանուհիները հրաժարվեցին գործածել ԿՕՅԼԴ ԿՐԷՄ (Cold Creme), որ դառնահամ է և իւղալի տեսք է տալիս դէմքին։ Դրա տեղ նրանք գործ են ածում

CREME SIMON

(Կրեմ-Սիմօն) գեղեցիկ հոտ ունեցող արտադրութիւնը, որ երբեք չի փչանում և պնդացնող ու փափկացնող յատկութիւնների հետ միասին առաւելութիւն ունի պահպանելու դէմքի գոյնի շնորհալիութիւնն ու երիտասարդական թարմութիւնը։

LA POUDRE SIMON

(Պուդր Սիմօն) La savon á la Creme Simon (Օճառ Սիմօնի) ունին նոյն հոտը և լրացնում են նրա զարմանալի յատկութիւնները J SIMON 59 Faubourg St. Martin Paris. Մաս-մաս վաճառվում է վարսավիրների, պարֆիւմերների և դեղագործների մօտ։

(Метцль) 2. 10—15

ԱՐԱՔՍԵԱՆԻ ՀԱՒԼԱԲԱՐԻ ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ

Կիրակի, մայիսի 2-ին

Հայ դերասանական խմբի անդամները

կը ներկայացնեն

I

ՊԱՏՓՈՒԱԾԸ

կօմեդիա 2 գործ. Թարգ. Գուլազեանի

II

Արևելեան Ատամնաբոյժ

կատակերգութիւն Յ. Պարոնեանի

(առաջին գործողութիւնը).

ՎԵՐՋԸ

«ՄՈՒԿՈՒՋԻ ՀԱՐՍԱՆԻՔԸ»

Վօդևիլ 1 գործ. հեղ. Արէլեանի.

Մասնակցում են.տ. Զարէլ, օր.օր. Բէգիջանեան, պ. պ. Ամօ-Խարազեան, Մարիկեան, Խուդանեան, Սանթուրճեան և ուրիշները։

Սկիզբը 11 ժամին առաւօտեան

Տեղերի գինը 1 րուբլուց մինչև 10 կոպէկ։

1—2

ԻՄ ԳՈՐԾԵՐԸ ՎԵՐՋԱՑՆԵԼՈՒ առիթով

ներկայ ապրիլի 22-ից նշանակված է

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ

գործարանականից էլ պակաս գներով իմ կահկարասիների խանութում, ԱԼԷՔՍԱՆԴՐԵԱՆ ԱՅԳՈՒ դիմացը, ԳԱՆՁԱՐԱՆԻՆ ԿԻՑ։

Գները նշանակված են, առանց սակարգութեան

Մեծ քանակութեամբ գնողներին խնդրում եմ դիմել անձամբ ինձ։

Յարգանօք—Բ. Գ. Բերիև.

(ա. օ.) 8—8

ՀՐԱՒԷՐ

Վիճակային կօնսիստօրիայի այս տարվայ ապրիլի 5-ի, 1062 համարով արձակած հրամանի համաձայն, կիրակի, մայիսի 2-ին, առաւօտեան ժամը 10-ին Նորաշէնի ս. Աստուածածնի եկեղեցումը լինելու է ծխականների ժողով նոր երէցփոխ ընտրելու. և այս խսկ առիթով պատիւ ունեմ հրաւիրել յարգոյ պ.պ. ծխականներին՝ ներկայ լինել յիշեալ եկեղեցում՝ ընտրութեանը մասնակցելու։

Գործակալ ա. մ. Թիֆլիսի՝

Դրիգոր աւագ քահ. Մանդակունի

Ս. Մ. Վիլեր

Դօլօվինսկիյ պրօսպէկտ, № 43, ցիրկի դիմաց։

Մայիսի 1-ից ընդունելութեան ժամերը փոխվում են. առաւօտեան ժամը 8-ից մինչև 2-ը և երեկոյեան 4—7 ժամը։ Ատամների բժշկութիւն, պլօմբ անել և արհեստական ատամներ դնել։ Ամեն մի յաճախորդի համար նշանակվում է որոշ ժամանակ։ (1, 4, 6, 8, 12) 1—5

ՀՐԱՒԷՐ

Կիրակի, մայիսի 2-ին, առաւօտեան 10 ժամին, ս. պատարագից յետոյ՝ ս. Կարապետ եկեղեցում լինելու է ծխականների ընդհանուր ժողով՝ երէցփոխի նոր ընտրութիւն կատարելու համար։ Ուստի սրանով յարգոյաբար յայտնում եմ նոյն եկեղեցու պ.պ. ծխականներին որոշած օրը և ժամին շնորհ բերել յիշեալ եկեղեցին՝ ժողովին մասնակցելու։

Թիֆլիսի հայոց եկեղեցիների Բ. մասի գործ.՝

Ղևոնդ քահանայ Մամիկոնեանց

(ո. շ. կ.) 2—3

40 ք. սաժ. հող. 700 ր.

Պեսկօվսկի փողոցից քիչ բարձր, Ս. Կարապետի գառիվարի վրա, բաց հօրիզօնով, փողոցում կոյուղի։ Շտապով ծախվում է։ Դիմել, Հաւլաբար, Լազարեվսկայա փողոց, Մուրադօվի տուն, № 49, Յ. Ե.-ին 2—3

„Գուտտենբերգ գրավաճառանոցում վաճառվում են"

հետևեալ նոր հրատարակութիւնները

«Շարականք Հայ. ս. եկեղեցւոյ», աշխարհաբարի վերածեց Եր. Անդրէասեան, 50 կ.։

«Սիրոյ Միզքերը», Մանտեգացցա, թարգմ. Եր. քահ. Նալբանդեան, 10 կ.։

«Հին օրեր ու այդ օրերուն հայ մեծատունները 1550—1870», գրեց Յ. Գ. 40 կ.։

«Այվազեան Յով. Ծովանկարիչ», (50 ամ. գործ.), 10 կ.։

«Յիշատակ Միքայէլ Փորթուգալ փաշայի», 10 կ.։

«Ալէլուիա իննեակ իմաստասիրական», Յ. Գ. Մ. 50 կ.։

«Երգեր, առակներ, հանելուկներ, թերահաւատութիւններ» Խոտրջրոյ, հաւաքեց գաւառացի 50 կ.։

«Մայրական սէր կամ ձմեռուան բժշկխտ գիշեր», 50 կ.։

«Ծրագիր կենաց», աշխատ. Սեր. վարդ. Սամուէլեանի, 50 կ.։

«Նիկօմիդէս», ողբերգ. 5 արար. Գօռնէյլի թարգմ., 40 կ.։

«Գերեզմանատանը», թարգմ. Ղ. Կ. 3 կ.։

«Արաղայիրաշտում», Վ. Փափազեանի, 4 կ.։

«Երեխաները», Աւ. Ահարոնեանի, 2 կ.։

Լոյս տեսաւ «Գուտտենբերգի» ռուսերէն եւ հայերէն բովանդակ գրացուցակ առանձին-առանձին. ցանկացողներին ուղարկվում է ձրի։ Գումարով գնողներին անում ենք բաւարար զեղչ։ Գրախանութը ձեռք է բերում ամեն հայերէն նոր լոյս տեսած գրքերը։

Դիմել՝ Книжный магазинъ „Гуттенбергъ" (Дворцовая), Г. Галустяну. 2—2

Ս. Պետերբուրգի ռեզինայական արդիւնագործութեան ընկերութեան

ԱՄՈՒՐ, ՃԱՇԱԿՈՎ և ԹԵԹԵՒ, ԿԱՆԱՆՑ, ՏՂԱՄԱՐԴԿԱՆՑ և ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ

ԿՕՇԻԿՆԵՐ,

նոյնպէս և սկորոխօդներ ու սանդալներ կարելի է ստանալ Թիֆլիսում և Անդրկովկասի միւս քաղաքներում ԱՄԵՆԱԼԱՒ վաճառատներում։

ФАБРИЧНОЕ КЛЕЙМО

С.ПЕТЕРБУРГЪ.

Խնդրվում է ուշք դարձնել ֆաբրիկայի նշանի վրա։

„ԼԷՕՊՕԼԴ ՆԷՅՇԷԼԼԵՐ"

Սևտրական տան պահեստում կայ ընտրութեան համար մեծ քանակութեամբ ռուսական եւ արտասահմանեան արդիւնագործութեան

ԿԱՃՈՒԵՂԷՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ

Տելէֆօն № 346. 4—100 Երևանեան հրապարակի վրա։